

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum
dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de
Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini**

Albertus <de Padua>

VIme, 1480

Secunda pars

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

angelica Hierarchia. angeli cum sint incorporei. vestimentis non
 indigent. vnde cum vestimentis albis dicuntur vestiti. vt aliqd
 nobis innuant. sit nam vt dicit Criso. iocunditatis & gaudii p/
 fulgentes amictus. prestant indicia salutifera resurrectionis. Sic
 enim in passione et clypsatus est sol. meroris et angustie signa
 promens crucifigentibus filium dei. ita angeli vite et resurreci/
 onis precones habitu salutiferi festi candidati designabant. Itē
 ponitur eorum positio: Sedentes: In Luca dicitur q̄ stabat. h̄
 vt dicit Augu. intelligendum est q̄ prius sedebant angeli. sed
 cum vidissent Mariam magdalenam assurererunt ei. Itē po/
 nitur ordo ipsorum: viuum ad caput et viuu ad pedes: Caput
 est sciendi principium. vt dicit Augu. z. super. Gen. ad līaz
 capitolo. 13. pedes vero sunt organa propria motus. viuum au/
 tem a non viuo principaliter hys diebus distinguitur sensu. s. &
 motu. Admonstrandum igitur q̄ virtusq̄ vite opera perfecta
 erant in xp̄o. Et ideo alter angelorum ad caput. alter vero ad
 pedes erat. Item ponitur eorum situs: vbi positum fuerat cor/
 pus ihesu: Nam erant angeli intra loculum siue speluncam ista
 mtra quam erat loculus ad caput et ad pedes ipsius loculi. Et
 nota h̄m Augustinum q̄ ista visio angelorum eadem est illi. q̄
 legitur. Luce. 24. Q̄ vero in Luca sequitur q̄ post hanc visio/
 nem Petrus currit ad monumentum propter verba mulierē.
 In Johanne vero aduentus Petri premittitur visioni angelō/
 rum dicit Augustinus q̄ Lucas recapitulando h̄c posuit. Ter
 cō ponitur quomodo lamentabiliter quid quereret. angeli ex/
 posuerint: dicunt ei illi: quasi compatiēdo lachrimis eius: mu/
 lier quid ploras. Crisostomus. angeli lachrimas prohibebant
 et futurum quodammodo gaudium nunciabant. ita enim dixe/
 runt quid ploras ac si dicerent plorare noli. Jere. 31. quiescat
 vox tua a fletu. et oculi tui a lachrimis. deinde reddit causam q̄
 re plangeret: quia tulerant: non dicit abstulerunt bona tempo/
 ralia. sed dixit: dominum meum: licet mortuus esset dominum
 tamen suum esse dicebat: Et nescio vbi posuerunt eum: vnde
 h̄m Augustinum h̄c erat causa moioris doloris. quia nesciebat
 quo iret ad consolandum dolorem sc.

C

Secunda pars

Sermon

Ecundo cum dicit. Hoc cum dixisset. tangit gliosa
xpi appetio. a tria facit. permittit em xpi presentia. sed
ignota mulieri. hec cum dixisset. iplis angelis. auer-
sa est retrosum. ut aspiceret quid esset post se in or-
to. Nam pmo aspicebat intra domum vbi erant angelii. Que-
rit Criso. quare hec mulier non expectauerit quid angelis ei respō-
derent. et dulerent sup fletu suo. sed statim auertit se retrosum.
Et respondet qd dum ista mulier colloqueret angelis. xps post
eam appuit. a angeli considerantes dnatorē figura et inspezione
et motu festim onderunt qm viderunt dnī. vnde mulier vi-
dens angelos sic attētē considerates aliqd post se dūcit se retrosum.
ut viderent quid respiceret. Alter dicit Driges. qd nimia solici-
tudo querendi dnī nō pmittebat. ut fixū alicubi haberet aspe-
ctum. sed huc atq̄ illuc anxie. vertebat oculos. vñ cum non in-
uenisset corpus dnī in monumento non multum ei fuit care de
verbis angeloz. a iō statim vertit se. Et vidit ih̄m stantem. be-
nedicit stantem. qz virtute resurrectionis non tanq̄ mortuus aut
infirmus vel fatigatus iacebat. vnde vt ostenderet qz humanā
oēm infirmitatem transierat. stans appuit. et non sciebat qz ih̄s
esus esset. Job. 4. Stetit quidam cuius non cognoscebam vultuz
ymago coram oculis meis. Et attende vt dicit Criso. qz angeli
statim cognoverunt dnī. mulieri vero ignotus appuit. ipa ei
querebat eum tanq̄ mortuum. vnde si statim cognouisset eum
stupefacta fuisset. et ideo paulatim deducenda erat in cognitio-
nem resurgentis. Seco ponit xpi cum muliere sermonatio:
Dicit ei ih̄s: duas interrogations fecit. pma: Quid ploras. Bern. Interrogat inquit causa doloris. ut augeat des-
iderium. quatenus eum nominaret. quem quereret et in amore
eius ardenter estuaret. Secunda interrogatio est: quem queri-
tis: illum querebat qui querebat quem quereret. et ideo de h
xps querebat vt se hac interrogatione demonstraret esse quez
querebat: D. Deinde ponit mulieris responsio: Illa
estimans qz ortulanus esset. forte credebat eum esse ortulanuz
ipius orti. in quo erat sepulchrum domini. Et attende hm Gre
qz non fallebatur penitus illa mulier. ipse enim christus vere ē
ortulanus qui in pectore istius mulieris per amoris sui videli-
tet semina virtutum virientia plantabat. Nota qz omnis aia ē
ortus xpi. Iere. 31. Erit anima eoꝝ quasi ortus irriguus. a vi-
tra nō esurient. Ex quo ortu xps ver9 ortulan9 malas herbas
vicioꝝ eradicat. et semina virtutū iactat. Jactat in eo semen
viole. vnde germinat et surgit insipitez plantarum et floret.

XXXIX

viola humilitatis. Iactat semen lili. & surgit semen virginum
 iactat semen rose et surgit germen martiz. ibi plantate sunt
 arbores. olua fesso. laurus aploz. palma victoz. vitis co
 templandium. cedrus docentiu. Ecles. z. Ifeu octos & pomeria
 et seni ea cuncta generis arboribus. In tali ortu xps manere de
 lectat. & reficit spualbo fructu istaz arborum West. i. iussit domini
 um preparari in vestibulo orti et nemoris. qd regio cultu & manu
 dissum erat: dic ei: attende q huic mulieri valde erat graue v
 bis insistere. dum xpm quereret optebat tñ eã rñdere illi inter
 rogationi. quare placaret. Item alteri quem quereret. Itz inter
 rogare optebat si ortulanus sciret vbi esset corpus. & illud susci
 lisset. & cu hoc rogare optebat. vt sibi dicaret vbi esset corp. il
 lud et tolli pmitteret. Noluit aut ista mulier tantis se questioni
 bus imiscere. sed obmissis oibz solum instiit vt sibi diceret vbi
 esset corp. vt eu tolleret. vn dic. E. Vnde licet ortulanus cre
 det dñm tñ appellat. vt magis habet fauorabile quā honora
 bat vocado dñm. Si tu susculisti eu: n dic q susculiss reputas ex
 velimenti dolore non ignorat quē quereret forte aut credebat
 corpus esse ablatu & collocaitu in loco magis occulto. ne inueni
 re a inde. vere iste ortulanus corpus illud susculerat resurgen
 do a mortuis: Dicit mihi vbi posuisti eu et ego eum tollam: ti
 mebat ei vt dicit Thoph. Ne uide inuenient corpus ab orto
 lano sublatu. & seuirent i illud unde volebat illud abscondere
 in loco magis occulto. Attende istius mulieris feruozes quanta
 dissidentia huic ortulano loquebat. pmittit ei tollere corpus ali
 cius absq auxilio. nec timebat pondus. nec fetorem putride
 carnis. nec horrorem mortui hois. quasi dicaret. solum mihi di
 cit vbi eum posueris. ego non fatigabo te vt me adiuues. nec
 cuiusq auxilium implorabo. sed ego sola eum tollam. vere igi
 tus fortis est vt mox dilectio. Cum hec dixisset mulier. statim
 vt dicit Criso. vertit se ad angelos. vt interrogaret eos quare
 admirarent presentiam ortulanus illius & an ipse corpus susculis
 Cui sic auerse ad angelos: Dicit ei ihus maria: prius vocau
 rat eam cum noie. nec cognitus erat. nunc vero proprio nomi
 ne eam appellat vt cognoscat: auersa illa. Na ad angelos ver
 sa erat nunc vero auertit se ad xpm. Dicit ei Rabbomi qd dicit
 mg: statim cum vocata fuit proprio noie a xpo ipsum cognos
 uit. Nam xps semper consueverat eam appellare mariam. et ipsa voca
 ti sp rñdebat mg & iō cu xpm audiuit nūc se vocante maria sta
 tim i mente ei⁹ venit mod⁹ voc ppi. & rñdit sicut consueverat
 magister. atq auersa vidit vultum xpi & recognouit g

Sermon

Tercio ponit quid xps illi mandauerit. duplex em mandatus sibi fecit. Primu qz phibuit ne eum tangeret. Nam liz euange lista non dicat qd fecerit mulier cum xpm cognouit. tñ vt dicit Gre. ex phibicō dñi daē intelligi. q statim currit ut amplectere pedes dñi: Dicit em ihs noli me tangere: et tñ non p̄t illud querebat ista mulier nisi vt tangeret quē desiderabat mortuum tangere. quanto magis viuū. Et tñ eam phibet xps dicens: Non dū em ascendī ad p̄em meū: mirabilis est causa ista quare non p̄mitat se tangi. nam an ascensionē obtulit se discipulis tangendū dicens. palpate et videte. qz sp̄us carnem et os la non h̄t. sicut me videtis h̄re. Item ista eadem mulier cu aliis mulierib⁹ post resurrectione tenuit pedes xp̄i. vt dñ Mat. z 8. Sed dicendū bñ Augu. qz hec mulier erat figura ecclesie de genito aggrande. que in xpm non credidit nisi post ascensionem eius ad p̄em. et ideo in figura ante ascensionem hec mulier tangere eum phibet. Item alio mō dicit Augu quia em hec mulier adhuc in xpm carnaliter credebat non considerans eum p̄i equalē. Ideo eū tangere rectat. Itz alio mō dicit Augu. . De tri. 9. non querebat hec mulier aliam cognitionem de xpo qz p̄ tam. tactu vero nō p̄t percipi. qz ipse sit equalis patri qd tñ cedere optebat. vnde phibuiteā se tangere. vt mentem ei⁹ ad altiora leuaret. Itz alio mō dicit Criso. qz credebat hec mulier ee cu xpo sicut an passionē a p̄ gaudio eius qz inuenierat nihil aliud expectabat. et ideo volens eam ab hac intelligentia abduce re. se tangi phibuit dicens: Non dū em ascendī ad p̄ez meum oñdit qz ad p̄em p̄perat et festinat. vñ sursum querendus est et tangendus Col. 3. Si asurrexitis cum xpo que sursum sunt querite. vbi xps est in dextra dei sedens. Sed m mandatū imponit dicens: vade aut ad fr̄es meos: fr̄es suos appellat ap̄los et discipulos aut rōne carnis assūpte Gen. 52. Caro em et fr̄ n̄ est. aut rōe fidei qz vel credebāt v̄l credituri erat in eū tales em ex deo nati sūt. Et dicit eis ascedo ad p̄em meū et p̄em v̄m: et deum meum et deum v̄m. suā ascensionē inebbat ap̄lis nūtiare. vt ostendat qz post resurrectionem non sit conuersatus cum eis sic anteqz patref. sed tendat ad celos. et ostendat suum īā corp⁹ non mortale. h̄ incorruptibile ē factū Attēde bñ Illa ri⁹. 11. de tri. qz existis v̄bis dñi art⁹ conatus fuit p̄bare filium dei ēē creataz qz dixit sibi eundē ēē p̄ez et deū. atqz h̄ib⁹ ceteris h̄ rōnit Hylari⁹ ex ipsis v̄bis. qz loqbat xps bñ nataz assūpta qd manifestū ē ex hoc qd dicit. vade ad fr̄es meos. bñ carnez em sunt illi fr̄es. quia bñ illud qd est vnigenitus sine fratribus

xl

est. Scdm hanc humanitatis naturam nulli est dubium quin pr̄ et deus sit sibi et ceteris communis. Alter dicit Augu. qz deus est pr̄ xp̄i et pater aliorū hominum: sed pr̄ xp̄i est naturaliter. et eterna genitura. ceterorum vero per creatōem et grā adoptionis. Quantū vero ad rōnem humanitatis ipse cum ceteris hominibus hē deum. sed adhuc differenter: quia inter deum et homines ipse est media tor. *¶*

Tertia pars. H

Ercio cum dicit. Venit maria: tangit gaudiosa resurrectionis annuntiatio. venit Maria magdalena cum gaudio et exultatione. Et est sciendum ut dicit.

Augu. de sensu euāgelistarū. qz maria magdalena tū aliis mulierib⁹ p̄mo venit ad monumentū. et vidit angelum sedentem sup̄ lapidem reuolutum qui annunciat eis xp̄m resurrexisse. Sed maria magdalena attonita renūcianit aplis corporis esse sublatum currentib⁹ vero Petro et Iō. ad monumentum ipsa sola ex mulierib⁹ currit post eos. ubi itaz eis recedebat duos vidit angelos. et xp̄m in figura oculorum ut dicit p̄sens euāgheliū. Cum vero gaudens itaz remaret ad discipulos. ut renūciaret que viderat. reptis aliis mulierib⁹ ibant simul: et dum irent occurserunt eis ihus. vt dicit Mat. 28. Et dixit illis auctoritate. Ille vero accesserunt et retinuerunt pedes eius: et adorauerunt. tunc eis oībo mādauit xp̄s ut renūciarent aplis eum vivere. Annuntians discipulis quia vidi dñm. p̄mo annunciarerat ablastum esse corpus. Ecce igit ut dicit. Gre. qz humani generis culpa ibi abscondit. vñ p̄cessit. mulierei p̄ma viro annūciavit verba mortis. illa vero nouam vitam annūciat. et hoc ideo ut dicit. Beda. ne p̄petui reatus apud virū obprobrium sustineret. et que viro culpam transfuderat. transfunderet et grām: Et hoc dixit mihi. s. ascendo ad p̄fem meum. facta est maria magdalena resurrectionis xp̄i prenūcia. et verborum ipsius relatrix. cum tam ap̄stolus prohibeat mulierē docere et predicare. qd spēiale p̄euilegium merita grāz beate marie magdalene accūlat. Rogemus ergo deum *¶*

Feria sexta post pasca. Prima pars sermonis. quadragesimi.

Ndeciū discipuli abiērunt in galileā in monte ubi constituerat illis ih̄s *¶*. Mat. 28. Querunt ad qd oītu erūt discipulos xp̄i ire in galileā ad videndū eum tū in iherusalem pluries illis apparuit et quare videndus solum in galilea p̄mitiū dicendū qz diuinum ihsuum nunq̄ mutat licet mutent opa. vt dī. 1. dī. 4. ea^o